

OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedel' u.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14. Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.</i>
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNYÁNSZKY.	
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt roka	— 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Ján Pajtáš.

Ján Pajtáš narodil sa roku 1843 v trenčianskej obci Mestečku; jako syn jednoduchých gazdovských rodičov skončil len školy elementárne.

Roku 1867 zvolili ho v jeho rodnej obci za prvého prisazného, ktorú hodnosť nosil nepretržene za 9 rokov, jako takýto v rokoch 1873—1875 bol aj podrychtárom.

Roku 1876 zvolili si ho občania za rychtára a túto prvú hodnosť v obci nosil až do roku 1885, keď sa pre svoje porúchané zdravie poďakoval občanom za úrad, ale roku 1891, keď sa mu zdravie navrátilo, opäť si ho zvolili za rychtára a jako taký až doteraz účinkuje.

Behom jeho úradovania hodnosť rychtársku vždy statočne a poctive a ku všeobecnej spokojnosti zastupuje.

Je členom výboru stavby vicinálnej cesty lúcko-lazanskej a i v tomto postavení vyniká.

Nedostatky školovania nahradzuje mu jeho zriedkavý prirodzený rozum, ktorému má čo ďakovať, že jako jednoduchý roľník vyniká medzi ostatnými a teší sa všeobecnej úcte. On svojim prirodzeným, zdravým rozumom už nejedno nešťastie odstránil od obce, a vždy každú otázku, ktorá sa vyskytla v obci snažil sa rozlúštiť tak, aby ani občania neboli oškodení a aby ani obec neutrpela ztratu. Jeho spoluobčania dobre znajú túto zdravú rozvahu Pajtášovu a rychtársky úrad skladajú do jeho rúk.

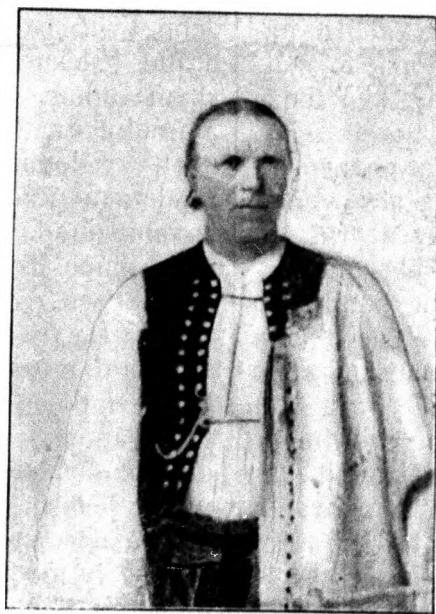
Pajtáš je náruživým poľovníkom a výtečným strelcom. Raz keď bol usporiadaný r. 1890 hon na rozmnožené diviaky, on zachránil život jedného poľovníka od diviaka tým, že dvoma dobre mierenými guľami zastrelil obrovské zviera, ktoré hrozilo usmrtením poľovníkovi. Poľovník totiž schybil a keď sa diviak už-úž cheel na

neho vrhnúť, Pajtáš namieril a v nasledujúcom okamihu váfal sa diviak v krvi. Pajtáš dal takto pekný dôkaz svojej smelosti a duchapritomnosti.

Čo však obzvláštnej pochvaly zasluhuje je to, že jako roduverný Slovák, bývajúci na vidieku Slováckmi obývanom, je dobrým vlastencom uhorskej krajiny a snaží sa neunavne kliesniť cestu vlastenectvu a láske k vlasti. Pekný dôkaz týchto jeho chvályhodných snáh podal najnovšie tým, že v záujme postaviť sa majúcej štátnej školy v Mestečku porobil všetky možné kroky a výlučne jeho námahám má sa čo ďakovať, že sa millenniumové slávnosti v máji za účasti veľkého obecnstva v obci Lisa tak skvele zaslávili.

Rychtár Pajtáš, keď prišiel nedávno so svojimi rodákmi na výstavu do Budapešte, povedal tú dobre premyslenú zdravicu, ktorú sme boli aj v našom časopise v úplnom znení uverejnili a na ktorú mu bol odpovedal pán hl. župan Szalavszky.

Ďalšiemu účinkovaniu Pajtášovmu prajeme mnoho zdraru!

Ovocie doziera.

V minulom čísle boli sme v sa krátkosti zmienili o tom smutnom a trestuhodnom páde, ktorý sa udal v Detve vtedy, keď tam štátny sekretár a krajinský vyslanec Michal Zsilinszky meškal a prezeral školy.

Pád tento je na našich Horniakoch neslýchaný. Nikdy sa tam dosiaľ neudalo niečo podobného, nikdy sa tam nestalo, žeby tichý ľud slovenský zdvihol ruku na štátnych úradníkov, keď títo plnia svoje povinnosti. Detva stojí v tomto ohľade dosiaľ — buď Bohu chvála — osamotnelá. Dosiaľ sa — chvála Pánu Bohu — iba táto obec tak smutne preslávila, že môže slúžiť za výstražný príklad.

Ale dokedy nenajde Detva následníka?

Obávame sa, a tak sa zdá, že nie celkom bezzákladne, že sa smutné udalosti v Detve môžu najbližšie aj v iných obciach opakovať. — Ludová strana k takýmto hnusným činom, k takýmto opovrženiam hodným skutkom pôdu pripravuje a ovocie tohoto zatracenia hodného účinkovania už doziera, ba v Detve aj dozrelo.

No hľa, páni od ludovej strany, tu máte prvé ovocie vášho nesvedomitého, nevlasteneckého účinkovania. Tešte sa mu a plesajte od radosti, že sa vám podarilo ľud slovenský vzbúriť natoľko, že svedomitého, pilného, schopného štátneho úradníka chce ukamenovať vtedy, keď tenže koná povinnosť svoju.

Či snád Michal Zsilinszky chodil po zvolenskom volebnom okrese pre zábavku, alebo snád preto, aby jako gróf Ferdinand Zichy a gróf Mikuláš Möríc Eszterházy sohnali ľud hlásaním falšných zásad pod svoje zástavy a potom ho upotrebili k svojim sobeckým cieľom? Alebo snád išiel ta nikým nevolaný núkať sa a natiskať ľudu za vodcu?

Nie Zsilinszky šiel do svojho volebného okresu, aby svojej povinnosti zadosť urobil, aby vydal počet zo svojho ablegátskeho účinkovania. Vo Zvolene, kde je ľud vzdelanejší, kde si vedia uctiť takého úradníka, ktorý plní povinnosti svoje, bol Zsilinszky vďaka prijatý. Tu medzi vzdelanejším ľuďom búrenia ludovej strany sa ešte neujaly, tu ľud neverí hlúpe, nesvedomité lže, cigánstva ludovej strany o odoberaní náboženstva. Tu darmo sa usilujú noví oblažiteľia ľudu tým podpaľovať mysle spokojného ľudu, že nové cirkevno-politické zákony spravily obriezku rovnou so svätým krstom. Obriezka a svätý krst boli vždy také rituálne obrady, jako sú dnes. To čo je a bolo nám katolíkom svätý krst, to je a bolo židom vždy obriezka. Či snád pred uvedením cirkevno-politických zákonov židia nosili deti svoje na svätý krst? Alebo snád nové zákony rozka-

zujú, že my katolíci musíme deti svoje podrobiť obriezke? Jako pred uvedením cirkevno-politických zákonov dali si kresťania deti svoje krstíť a židia obrezať, tak je to aj dnes, na tomto nové zákony ani len za ako mačny mak nezmenily.

Ludová strana takýmito hlúpymi lžami, v stave je iba nevzdelaný, neučený ľud pobúriť, ktorý sám nevie alebo nechce myslieť.

Týmito a týmto podobnými lžami podarilo sa ludovej strane a hlavne jej nesvedomitým vodcom ľud v Detve tak pobúriť, že kamením hádzal na štátneho sekretára z ministerstva výučby vtedy, keď tenže tam školy inšpicieroval, čo je povinnosťou jeho a čo tým viac bol povinný spravíť v Detve, lebo viacerí si žiadali ta štátne školy.

Páni vodcovia ludovej strany ovocie vášho účinkovania začína dozierať. Vy ste sa od prvo počiatku namáhali v ľude slovenskom zničiť úctu a poslušnosť naproti vrchnosťam; oslavujete zločiny, jako ste to aj tentoraz spravili, keď hlavný časopis vašej strany «Alkotmány» privoláva na slávu Detvanom za tento hnusný ich skutok. Vy vodcovia ludovej strany oslavujete zo žalára prepustených trestancov, ktorí ta prišli pre urazenie Jeho Veličenstva. Len pokračujte aj ďalej na tejto dráhe, ďaleko to dovediete s tým dobrým slovenským ľuďom. Len aj naďalej šprijajte na úrady a úradníkov, ktorí konajú svoje zákonné povinnosti svedomite, len aj naďalej búrte ľud proti úradom a úradníkom, len aj naďalej haňte účinkovanie úradov a úradníkov, ktorí nechcú uveríť vaše hlúpe lže, nuž pekné pomery nastúpia na Horniakoch.

V Detve kamenoval ľud štátneho sekretára a zajtra môže sa to stať niektorému farárovi, ktorý si pôjde žiadať od ľudu povinné poplatky.

Pánovia, nehrajte sa s ohňom, massy ľudu je ľahko vzbúriť, ľahko roznieť ale veľmi ťažko utíšiť. Nebúrte aj naďalej, veď ste v Detve videli, jaké ovocie nosí vaše účinkovanie.

A ty dobrý slovenský ľude nedaj sa vábiť a mámiť týmto nesvedomitým svodcom. Títo nesvedomíť svodcovia usilujú sa fa len búriť a pomocou teba dosiahnuť svoje sobecké ciele. A keď svedený, dopustiš sa nezákonnosti a keď budeš sedieť v žalári, vtedy sa títo páni neobzrú o teba, lež opustia fa a nechajú v biede a nedostatku.

Slovo k rodákam.

Medzi všetkými otázkami, ktoré v dobe prítomnej na nás sa valia a rozlúštenie čím skorej očakávajú, ba požadujú, najväčnejšia je prirodzene tá: koho máme volíť a ako máme volíť?

Na prvý pohľad tak ľahkou sa zdá byť odpoveď, že ani len za rozmýšľania hodnú ju nedržime. A to práve je chyba, to nás zavádza do bludov, ktoré obyčajne neskoro poznávame a pozde obanúvame. Keďby sme sa seriósne a hlbšie pohrúžili do nej; keďby sme si precíznejšie uvážili stav a pomery krajiny vôbec a nás všetkých, zvlášte a menovite čo sa nás ohľadom na politické strany, sociálne kruhy a náboženské spoločnosti týka; keďby sme smerom na tieto znázornili si pilne: akú uspôsobilosť, aké vlastnosti požadujeme od toho, koho zastupovaním nás poveriť hodláme a konečne keďby sme svedomite a dôležite na pretras vzali osobnosti a hodnosť tých, ktorí sa nám všemožne natiskajú ako aj opravdovú politiku tých strán, ku ktorým sa tamti priznávajú: vtedy sa nám oči otvoria a my vidíme, do akej obrovskej práce sme sa pribrali, pustili.

No i táto otázka, ako všetky iné má dve strany. Jedna je teoretická, druhá praktická. Teoretické dľa zásad umu a logiky ľahko je odpovedať. Opravdove, slušne a občianskej našej hodnosti primerane voliť by sme mali tak, že nečakajúc, či sa ten alebo onen, alebo vôbec niekto uchádza o náš mandát, či nám jedného alebo druhého odporúčať budú: sami svojím statočným rozhodnutím by sme si vyhľadali muža súceho, schopného a nezlomne spoľahlivého, ktorého by sme potom váhou našej dôvery na prevzatie ťažkej, ale ušľachtilej občianskej povinnosti donútili, toto by bola ideálna, vznešená voľba a v nej je už obsažená aj odpoveď na otázku, že koho by sme mali voliť? Mužov schopných, vytrvalých a spoľahlivých.

Kdeže sme ale ešte od tohoto ideálu? Tak ďaleko, že ho snáď ani nikdy nedosiahneme, a preto významnou je pre nás na otázky tieto odpoveď praktická, zo života a pomerov našich čerpaná.

Tisíc rokov stojí stále a pevne vlasť naša, a že obstála podnes a má výhľad ďalšieho trvania, príčinou toho je pri známej obetovavosti jej synov zvlášte to, že vlasť túto drahú, rodnú zem svoju všetci jej synovia za spoločný, nerozdeliteľný poklad považovali a ako taký potom tváre a krvou srdca bránili a obhajovali.

V dávnych časoch, keď vlastní nebezpečenstvá nepriateľské hrozily, nosený bol krvavý meč po krajine, a verní synovia vlasti na znak tento hŕfne sa hrnuly do čestného boja bez násilia, bez navádzania: dobrovoľne, vďačne.

Časy sa zmenily. Oproti zovnútorým nepriateľom obráni nás naše chrabré vojsko, a pýcha a chlúba naša: naše honvédstvo. Oproti elementárnym nehodám ochráni nás všemohúci a milostivý Boh. Oproti sebe samým brániť sa mu-

síme my sami. A boj tento seba samých oproti sebe je najzúrivejší, borba táto najviac úst i umov potrebuje. Neznáme jasne pochop slobody a veľmi často ho zmetieme s pochopom bezúzdnosti. Zabúdame, že človek len v spoločenstve sa môže udržovať, vyvíňovať a že k vôli spoločenstvu v záujme celku jednotlivci zo svojich práv viacmenej popustíť a seba jednote podriadíť musejú. Zriadenie a udrzovanie takejto značnejšej spoločnosti, ako je štát, požaduje veľké a mnohé obete hmoty, sily a rozumov. Hmotné podpory vidíme z daňových knížiek; sily nám berú pri assentirkach a rozumy posielame na snem. Aspoň by sme ich posielat mali. Žiaľ Bohu, to sa ale vždy a všade nestáva, a že sa nestáva to je naša hanba, ako aj naša škoda. Nestaráme sa, neporadíme sa vopred jedni s druhými o tom, čo budeme robiť; neteční, ľahostajní, nedbanliví sme s malými výnimkami. Sľúbime sa prvému dobrému, dáme sa zviest iným, hapkáme až po hlasovanie, a často ani s istotou nevieme, na koho sme hlasovali. Zle je to, veľmi zle a nehodné právami nadaných a povinnosťami viazaných občanov. Ľudia sme krehkí, omylom podrobení, uznávame: ale pritom všetkom voľme, bárs aj chybné, ale z čistého presvedčenia. Voľme s povedomím dľa vlastného náhľadu a s pocitom morálnej zodpovednosti. Toto je tá požiadavka od ktorej nás nikto, ani my sami seba oslobodíť nemôžeme. Preto rozhliadnime sa vopred. Poznali sme v predošlých rozhovoroch všetky dosavadne strany snemu nášho. Poznali sme aj pod názvom: «ľudovej strany» vystupujúci húfok zpiatočníkov, uvažujme, ktorá z nich zodpovedá nám a potrebám krajiny najlepšie, a prihlásme sa k nej. Prihlásme sa svojou vôľou, zo svojho presvedčenia prv, ako nás vlny kortešačiek zaplavia; lebo ak dotedy čakaf budeme, keď aj k najlepšej strane sa pripojíme, opovrhnutí nami protivníci svetom rozhlásia, že sme zavedení, podvedení a len sprosté bábky, luza, hmota.

Poshovárjame sa v rodinných kruhoch, poraďme sa v obciach, stúpme do potyku so spoluobčanmi susedných dedín, ustálme sa spoločne na jednom smere a dajme výraz tomu verejne, aby nás poznali a uznali za občanov svojho smýšľania a presvedčenia; aby sa našim zásadám príbuzní k nám smeľe a s dôverou obrátili a nám protivní vopred od marného pokúšania odstrašili. Nie my hľadáme kandidátov, oni sa nám natiskajú, nech tedy predbežne vedia, čo ich u nás očakáva; nech vidia, či im je radno k nám sa ukázať. Skrze toto mnohým molestovaniam vyhne, mnohé pokúšenie nás obide, a pokoj potrebný nenarušeným nám zostane.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Uhorskí ministri vo Viedni. Ministerský predseda barón Bánffy, finančný minister Ladislav Lukács, minister hospodárstva Ignác Darányi a minister obchodu Ernest Dániel odcestovali v stredu do Viedne, kde budú s rakúskou vládou vyjednávať ohľadom vyrovnania.

V zasvätených kruhoch povráva sa o tom, že jak sa vyjednávajúcim dvom vládam podari aspoň ohľadom istých čiastok vyrovnania dohodnúť sa behom tohoto leta, tak snem bude hneď v septembri pojednávať túto čiastku vyrovnania a pokiaľ pojednávanie vyrovnania bude pravdepodobne veľmi zdĺhavé, voľby krajinárske prevedú sa iba na jar budúceho roku. Jak ale z vyrovnania nebude nič hotové do septembra, tak voľby budú pravdepodobne v jaseň.

Sníženie pozemkovej dane. Abaujská stolica zadala prosbu k ministerstvu financií, v ktorej prosí, aby pozemková daň bola snižená. Prosbu túto zaslala menovaná stolica aj všetkým stoliciam, aby ju pri vláde podporovali.

Kongrua. V ministerstve výučby a náboženstva vypracovali už návrh zákona, ktorým sa majú sriadiť platy nielen katolíckych kňazov, lež aj kňazov všetkých recipovaných náboženstiev. Štát údajne prispeje istou sumou ku sriadaniu kongruy. Návrh má sa v sneme už na jaseň pojednávať.

V detvianskej záležitosti je vyšetrowanie v príúde. Vyšetrujúci sudca Nemes dal 37 občanov zavreť. Dosiaľ sa nepodarilo vypátrať meno tej nesvedomitej osoby, ktorá nahuckala ľud k tomu škaredému skutku a ktorá si sedí v bezpečnosti, kdežto zavedení občania budú zálarom trestaní.

Napad na presidenta francúzskej republiky. V utorko vydržoval prezident francúzskej republiky Faure vojenskú hliadku. Keď prišiel na miesto, kde sa vydržovala vojenská paráda, dvakrát strelil naňho ktosi z revolvera. Presidentovi sa nestalo nič, ani zo sprievodu nebol nikto ranený. Útočníka by bolo obecenstvo zabilo, keby ho polícia nebola vyslobodila a nevrhla do žalára.

V Taliansku sa vláda poďakovala, lebo ohľadom reformy vojska, ktorou chce minister války počet riadneho vojska značne znížiť, povstala medzi ním a kráľom neshoda. Kráľ poďakovanie vlády prijal a hneď poveril dosavadného ministerského predsedu zostavením novej vlády. Okrem ministra války predošli ministri zostali aj naďalej ministrami.

Radost' v Srbsku. V Srbsku panuje veľká radosť, že uhorská vláda povolila dovoz ošípaných do Uhorska.

Na ostrove Krete zasadlo už národné shromaždenie, ktoré prednesie tureckej vláde svoje požiadavky.

K našim gazdovským pomerom.

II.

(*) Pri málo pozemkoch, pri nie priam najúrodnejšej pôde môže byť gazdovanie len tak výnosné, jak gazda, nakoľko možno surové plodiny sám vyrobiť. Toto dialo sa aj v minulých časoch. Ľud si sám porobil najväčšiu čiastku tých látok, ktoré pre dom potreboval, aby hotový groš, ku ktorému dosť ťažko prišiel, vyhodil ne-

musel. Takmer v každom gazdovskom dome boly tkacie stolice, krosná, vrtel sa kolovrat a k jaru mala gazdina dosť plátna na odev, aj ku gazdovstvu. Teraz konopí menej sejú, a keď sa aj konope podaria a priadza shotoví, nemá ju kto utkať.

Na našich Horniakoch sú prírodné pomery také, že sa veľmi dobre hodia k siatiu konopí a lanu. No ľud náš predsa zanecháva siatie konopí a lanu, radšej sadi cukrovú repu, a to len preto, lebo za cukrovú repu aj vopred dostane groše, za ktoré si kúpi fabričnú handru, ktorá za čas potrvá tak, že nahý nechodí. Cukrová repa keď sa aj podarí, vyplatí sa len v tom páde, jak za ňu dobre platia; lebo však naši gazdovci mali aj doteraz príležitosť pozorovať, že sadenie cukrovej repy veľmi zem vyplaní, gazda musí viac dobytku držať, aby mohol zem dobre hnojiť; gazda by mal teda všetku krmu, ktorá z vyprešovanej repy zostane zpiatky dostať, a k tomu aj tie hnojné látky, ktoré pri varení cukru vystanú a ktoré dobré hnojivo poskytnú. Toto sa u nás nestáva. Náš malý gazda odpredá repu dosť lacno, ba s roka na rok lacnejšie, a krem hotových peňazí nedostane zpäť nič, lebo aj krmu aj hnojné látky sám fabrikant zúžitkuje, odpredá.

Dľa môjho náhľadu lepší úžitok by sa docielil sejbou konopí a lanu. Kedysi horné Uhorsko zaopatrowalo svojimi lanovými výrobkami takmer celú krajinu, ba každý rok mnoho plátna aj za hranice vyvážalo. Dnes je to naopak, my kupujeme cudzie výrobky. Tohoto hlavnou príčinou je, že sme sa my tak, jako cudzozemci vo vyrábaní lanu nesdokonalili, a preto sme museli, od nich súc predstihnúť, prestať s naším lanovým tovarom zahraničné trhy navštevovať, ba aj z čiastky lanárstvo zanechať.

Žeby sa pri múdrom a dokonalom vyrábaní lanu, pestovanie tohože dobre vyplatilo, to vysvetlím nasledujúcimi dátami. Jedno jutro role lanom posiate nesie 28 zl. chosnu z predaju lanového stebľa a 18 zlatých z predaju lanového semena. Keď obrábanie role na 16 zl. cenime, zostane nám ešte 30 zl. čistého dôchodku. Na teže roli sa môžu urodíť 3 metrické centy žita v cene 19 zl. slama asi tolko stojí, čo nás obrábanie zeme koštuje. Vidíme tedy, že siatie lanu je výnosnejšie. Ešte viac čistého chosnu by sme dostali, keďby sme lan vyrobili. Pravdaže vyrábanie toto sa musí obozretne a rozumne diať, lebo ináč miesto chosnu len škodu utrpíme. Močenie a bielenie lanu požaduje veľkú akurátnosť, usilovnosť a rozumnosť, tak aj lámánie a česanie lanového vlákna. No nenie toto vyrátanie tak ťažké, žeby sa to náš gazda, ktorý má pochop a dobrú vôľu, za krátky čas dokonale naučiť nemohol. A vyrobený lan veľmi dobre platia. Tých niekoľko dielní, ktoré sa u nás tkaním lanu zapodieľajú, takmer výlučne z cudziny dajú nosiť lanovú látku.

Uhorské ministerstvo asi pred dvoma rokami ohlas poslalo na všetky strany, v ktorom vyzvalo gazdovské obecenstvo, aby sa aj siatím konopí a lanu zapodieľalo. No ohlas tento odznel jako hlas volajúceho na púšť, ale

napriek tomu znejú ponosy, že sú naši gazdovci opustení, že sa o nich nikto nestará. Vláda uhorská mala ten úmysel, že všade, kde sa viac gazdov ochotnými osvedčí k pestovaniu ľanu a konopí, na krajinárske útraty zavedie vyrábanie týchto užitočných rastlín, kúpi potrebné stroje a za dostatočnú cenu prevezme výroby. No nehlásil sa takmer nikto. Ale keď teraz ľudová strana začala blúzniť, vládu obviňovať a na ňu špintať, našlo sa ľudí až nazbyt, ktorí tieto reči uverili. Nuž tak je to s nami, a nie ináč. Odvrhneme pravú ruku a potom lapáme po povetrí.

Tkanie plátna by sa tiež vyplatilo. Veď na Morave a v Sliezske celú rodinu žijú z tohoto remesla. Pravda že títo nás tiež predbehli. Také staré, nedokonalé tkacie stroje jako u nás ešte vidieť, tam už dávno spálili. Majú teraz nové, na ktorých tkanie ľahšie a rýchlejšie ide, tkáč si teda môže viac denne zarobiť a pritom aj krajšiu prácu urobiť. Veď keďby sa tkanie plátna čo domáci priemysel nevyplatilo, nebola by stála rumunská vláda na tom, aby sa tento domáci priemysel tam udomácnil. Rumunská vláda dala doniesť z Anglicka tkacie stroje dľa najnovšieho systému zhotovené, a tiež dáva na bezúročný odplatok chudobným rodinám, ktoré sa tkaním zapodievať. Cena jedného stroja je 290 korún, a keď patent vystane bude stroj o mnoho lacnejší. Dľa skúsenosti pracovitý tkáč vyrobil si denne do 2 korún. Keď pomyslíme, že sa náš ľud najmä vtedy tkaním zaoberá, keď poľná práca stojí, keď si teda málo kde môže zarobiť, je tento zárobok až veľmi pekný.

Uhorská vláda vždy išla ľudu na ruku, pomáha dvíhať priemysel, čo by to jak veľké peniaze stálo. Keďby túto otázku daktorý z našich vplyv majúcich pánov predložil, dalo by sa aj u nás všeličo vykonať. Nuž ale pri tej roztržitosti, ktorú ľudová strana u nás narobila, málo čo sa dá spraviť. Noviny ľudovej strany huckajú ľud proti vláde, proti všetkým tým, ktorí majú moc dačo vykonať, a potom trúbia do sveta, že sa o ľud nikto nestará, že je ľud utlačený.

No musí to byť ináč. My sa musíme čím skôr porozumeť a z tohoto cieľu objasníme budúce náš stav a naše snahy ešte viac.

DOPISY.

Liskova, dňa 13. júla 1896.

Ctený pán Redaktor!

Pokračujte len ďalej, ako ste začali poučovať ľud náš slovenský. Ľudia naši prichodia k rozumu a nedajú sa mámiť. Ľud náš je dobrý a pracovitý, k tomu ešte vždy aj snášanlivý. Len jako mu od jedného času rozum pomútili takí Lepšényovci, nemôže sa každý katolík s luteránom sniesť. Vec už natoľko dozrela, že ešte školské kat. deti kričia na nás: lutriši, kacír! Spýtate sa ich, od koho sa to naučili? Od starších, ktorí „Krešťana“ čítajú. Takýmito cnosťami sa najlepšie vykázal vnuk Štefana Šrobára.

Keď sme pri tomto starom hriešnikovi, ktorý našej obci nemalo trápenia a škody narobil, obzrime si ho bližšie. Rozum má vycibrený, veď za osemnásť rokov jeho rychtárovania nasbíral rozumu i dobrého ale tým viac zlého. V devätnástom roku jeho rychtárovania mu ale prišli na stopu tak, že jeho seno nebolo v poriadku a a milého chlapíka z rychtárstva zhodili. Pravota medzi obcou a ním stála sedem rokov a on bol len tak stolicou osľobodený, že vraj allodiatura je nie obecná a tak nech si ho jednotlivci pravotia za tie peniaze, ktoré vyhľadávajú od neho. Boli by to urobili poniektorí, ale čože, keď jeho majetok bol intabulovaný tak vysoko, že či by boli vyhrali alebo nie, kelčiky by boli museli sami platiť.

Aby ctení čitatelia poznali aj jeho držanie, poviem ja jeden prípad. Idúc dňa 23. októbra do Ružomberka voliť do stoličného výboru, stretol som sa so Štefanom Šrobárom, spýtal sa ma, kam idem? Na voľbu, bola odpoveď. Idem i ja, hneď budeme asi dvadsiati. Vedel som, že je ten chlap už dávno nie spoľahlivý, nuž reku teraz ja musím skúsiť, či budeš s nami hlasovať. A viete s kým hlasoval? S ľudovou stranou. Poviete mi, jako to môžete vedieť, že on s ľudovou stranou hlasoval? Nuž len tak, my sme mali tlačene cedulky a tí mali písané, na našich cedulkách bolo poznať tlač na druhej strane, na ich cedulkách ale nie.

Ešte druhý príklad. Teraz tri roky vzal štát do prenájmu od neho dom na óvodu pod tými podmienkami, že dvor prepraví, stavy bude v dobrom poriadku držať, pece zriadi atď. Do týchto čias neurobil krížom slamy. Napokon do očú to padlo predstaveným obce a zadali prosbu pred slavné kr. ministerstvo osvety a výučby, ktoré ministerstvo aj hneď pokrok urobilo. Predstavenstvo prezrelo i dom, ktorý by óvode úplne zodpovedal. Keď pán škôldozorca prišiel mu vypovedať, potom už zase sľuboval všetko. Spytujem sa teraz, je hoden taký človek aby mu štát dobre robil, on ale vždy oproti tomu zle?

Liskovan.

Zo Senice, koncom júna.

Veľactený Pán Redaktor!

Dovoľte, aby i ja podal aspoň krátku zprávu čitateľom „Opravdivého Krešťana“ jakým pekným spôsobom oslávili sme i my millennium dňa 28. júna za účasti prespolného obecnstva.

Slávnosť sa započala rano, kedy senickí cigáni a sotinskí hudobníci na fúkacích nástrojoch pod vedením ver. notára dra Antona Kálmána hrajúc pekné kusy, pochodili pekne ozdobené ulice mesta Senice, medzi čím hrmely výstrely z mažiarov. O 10. hodine držal peknú, vlasteneckú kázeň v slovenskej reči všeobecne ctený rim. kat. pán farár Gabriel Toller. On so skvelou assistenciou odbavoval omšu, pod ktorou spieval senický spevácky spolok. Po omši kázal maďarsky jeden professor trianského gymnasia. Po odbavení služieb Božích sláviace obecnstvo, medzi ktorými boli prítomní i náš pán podžupan Craus a škôldozorca pán Liberty, odišli do miestnosti uhorského zábavného spolku. Tu vydržoval spolok svoje slávnostné shromaždenie, na ktorom boli prítomní i ženské v peknom uhorskom kroji. Shromaždenie otvoril utešenou rečou Ivan Zmertych, všeobecne ctený vyslanec senického okresu, jako predseda spolku. Za ním dr. Ludvik Szálé nadslúžny prečítal dobre vypracovanú rozpomienku na minulé tisícročie.

Popoludní došli hasičia z obcí senického okresu a onedlho na to povolané obecnstvo z okolia zväčša za zvukov svojich hudobných sborov a sprievodu bande-

ristov, ktorí si na námestí obce zastali. Tu pred obecným domom na povýšenom mieste miešaný spevokol, dámy v uhorskom kroji, odspieval hymnu. Po odznení spevu vystúpil ablegát *Zmertych* a v peknej slovenskej reči pretrhovaný ustavičným eljenovaním rozpovedal význam tejto vlasteneckej slávnosti a uvítal hostov, ktorých počet sa môže udať na sedem tisíc. Potom miešaný spevokol zaspieval Rákócziho pochod. Po odznení spevu shromadený ľud odišiel do záhrady pani Imrovej-*Kálmán*, kde bol ubostený guľasom, cigarami a 30 hektolitrami fríšneho piva. Po hostine pustili sa do tanečného programu. Zábava trvala až do večera, keď bola Senica pekne osvetlená. Po uliciach prešiel faklový pochod a na rozličku rečnil sobotištý rychtár *Pullmann*. Len po 11-tej hodine začali sa hostia z okolitých obcí rozchádzať.

Jeden z prítomných.

Zazriva, v mesiaci júli 1896.

Ctený Pán Redaktor!

Dopočul som sa nedávno, že vo vašom ctenom časopise boli uveřejnené z našej obce dopisy. Zvedavý súc, čo dopisy tieto obsahovali, predplatil som si „Opravdivého Kresťana“, a čítajúc tento časopis, tak som si ho zaľúbil, že som si hneď zaumienil, že aj ja napíšem doňho pár riadkov.

Predovšetkým musím vás ct. pán redaktor ubezpečiť, že som úplne spokojný so smerom a obsahom vášho časopisu, a síce preto, že tam nieto búrenia proti židom, proti vreckostiam, dočítal som sa tam, čo kde nového na našich Horniakoch atď. No tu i tu sa faškajú aj na svojich kňazov, no najde sa všade kúkoľ medzi psemicou. Zeby ale na všetkých kňazov špintal, jako ten bývalý „Kresťan“ na všetkých židov, na všetkých liberalov atď., to som tam veru nenašiel. Tento „Opravdivý Kresťan“ hovorí k srdcu láskou úprimnou, onen sa usiluje otravu nenávisť napustiť oproti všetkému, čo je pre ľud osožné, čo jeho napredovaniu a zveladeniu jak hmotnému tak duševnému cieľi. Rád by snažil na novo poddanstvo a kňazovládu uviesť; dajte pokoj ľudu, nechajte ho, kým pri svojom zamestnaní pokojne a ticho pracuje. Zemanstvo má dosť, a kňazov ich stavu primerane skvostne vydržujeme; nechže teda žijú svojmu povolaniu a semeno nesvornosti medzi ľuďmi nech nerozosevajú.

Z našej dediny nech ale tiež niečo spomeniem. My si tu žijeme v pokoji, už čo sa nás roľníkov týče. Naša politika je pluh, kosa, hrable, v zime cepy a ženám kúdel. Čítame tiež, ale najviac pátričky a švábkú v lupinách. Tu i tu sa traťi že nám pán kaplán dávajú akéhos „Herkó Pátra“. Fuj, keď to len jest taká mašina, ktorá také potvory maluje. Už som kus sveta precestoval, videl som ľudí s bradami po kolena; ale ešte takého človeka, jako ho nakreslil tento časopis, nikde som nevidel. A že to vraj majú byť židia. Dvanásť rokov som bol vojakom, bol som vo Viedni, v Pešti, v Poľskej, ale takého žida som ešte nevidel. Ej, pán „Herkó Páter“, vy nevíete že žid tiež má dušu, a vy obraz Boží takto spotvorujete? My ostatne do týchto papierov, jako aj do „Kresťana“ zakrúcame sadlo a kolomaž vozy mastif. Veru pán kaplán by lepšie urobil, čoby on sám čítal tie noviny, aspoň by sa naučil po slovensky.

Mali sme trochu aj ľútosti tamten mesiac nad našim pánom farárom, lebo nám ho volakto dal do novín, nuž ale ako som sa teraz dočítal, bola to všetko len pravda. Našho pána farára to mrzelo, ale nech si z toho mnoho nerobí, keď to nas nemrzí jeho ovečky,

jeho, ako pastiera sa to nechytí, nech nás len dobre pasie, veď on bude úcty za nás skladaf.

Po dvoch týždňových dážďoch ukázala sa nám chviľa, a my sa ponáblame našu švábočku okopať, aby sme sa mohli pribrať k robotám senným, s ktorými po iné roky o tomto čase sme boli už hotoví.

Medzi lichvou nám vypukla nemoc „slnačka“ a na nohy.

No ale končím dnes riadky moje, a budúce s dovolením cteného pána redaktora o našej každodennej politike ešte niečo sdelím. S úctou

Horniak.

Dihé Pole, 11-ho júla.

Veľactená Redakcia!

Veľmi by ma tešilo, keby ctená redakcia mojich pár riadkov prijať a uverejniť chcela. Úfam sa, že napriek tomu, že patrím k ľudovej strane, ct. redakcia popraje miesta tomuto dopisu, ktorým chcem rozpovedať, jako som prišiel následkom huckania ľudovej strany do žalára.

Teraz sú asi dva týždne čo som prišiel z horešťa pre tú rovniansku voľbu, o ktorej ctená redakcia má vedomie; teraz chcem opísať ako som prišiel do žalára. Ani som nevedel že je v Rovnom voľba stoličného výboru. Naraz sa rozniesol chýr, aby sme šli do Rovného na pomoc, lebo že tam nám idú vieru odberať. Ja, ako somár, tiež som sa vychytil do milého Rovného; tam príjdu, vidím, jako naši Dlhopolci na okná krémárov kolíkami klepú. Mne sa to pravda neľúbilo, nuž ale keď som bol medzi vranami, nuž som kvákal jako ony. Pochytili nás a posadili do žalára; vtedy som sa už skrabal za ušima, vtedy mi už svitlo v hlave, ale bolo pozde. Tí, čo nás nahuckali a nacigánili, tí si sedeli doma a my v žalári, kde sme veru neztučeneli.

Veru je to nie pekne, keď títo nesvedomiti páni huckajú jednoduchý ľud a cigánstvom ho búria a privádzajú do nešťastia. Oni dobre vedeli a vedia, že nám vieru nikto neberie a predsa nás týmto klamstvom tak nahuckali, že sme sa dopustili priestupku, za ktorý sme potom museli zaslúžený trest si odsedeť.

S. B.

Dolnia Orava.

Veľactený Pán Redaktor!

Nechcem sa chlúbiť a vystatovať političnou zraľosťou ľudu nášho dolno-oravského, ačpráve upriech sa nedá, že o politických otázkach značná časť, skoro väčšina občanov vlastné náhľady a presvedčenia nasleduje; ale predsa podivnou sa musí zdať okolnosť tá, že tak prezívaná „ľudová strana“ v protive k iným stoliciam a okresom, u nás ešte kandidátov na snem nevystavila, takých podnes nemá a tak sa zdá, ani najšf nemôže. Ponúkané boly naše dva okresy viacerým farárom, ba aj kaplánom, ale nechcel sa nikto pustiť na more, do neistoty. Hrozno ablegátstva nášho bude pre nových prorokov našich prikyslé. Ľud náš je rozvažitý, dá sa síce, ako všade na svete, aj on sem-tam sfanatizovať; ak mu ale času zostane na rozmýšľanie a uváženie, strasie so seba putá fanatisantov a s chladnou rozvahou vráti sa na dobrú cestu. Ľud tento treba len rozumne viesť priadne poučiť a on i z biedy svojej vďačne obetuje čas i spoluúčinkovanie za spoločné dobro vlasti i národa. Len ho neslobodno zanedbávať a nechať za korist nepovolným, aby mudrovaním zavedený, bludné zásady nenashieral a takové za čiru pravdu nedržal, lebo ľahšie je bärského na bludy naviesť, ako už zakorenené pred-

sudky zo zdánlivého presvedčenia vybiť. Preto dôverujeme „Opravdovému Kresťanovi,“ že i naďalej ako posväť, čiru-čistú pravdu nám podávať bude, poučí nás o denných politických otázkach a utvrdí v láske k blížnym, národu a vlasti! _____
Oravec.

Lednicz-Rovnye, 10. júla.

Ctený p. Redaktor!

Ani my sme nezaostali za inými obcami, čo sa týče svätenia millenniuma. Dňa 5-ho júla vydržovala tunajšia štátna škola millennárnu slávnosť.

Radost sa bolo prizreť na zabávajúce sa deti, ktorých rodičia sú zväčša moravskí a českí robotníci a tunajší gazdovia. Deti sa mile a nevinne zabávaly a pretekaly v tom, že ktoré vie už viac maďarsky.

Výdavky zábavy zaokryl zväčša Jozef Schreiber, majiteľ lednického panstva, okrem toho zaviedla sa aj zbierka.

Významnosť zábavy veľmi pozdvihla tá okolnosť, že na zábave súčasťnil sa aj náš milovaný ablegát, pán Juraj Kubinyi a hlavný slúžny Štefan Rudnay. Obidvaja vzácní hostia boli srdečne vítaní a nenútené zabávali sa medzi nami. Náš ablegát nepremešká ani jednu príležitosť, pri ktorej môže svoju lásku k ľudu preukázať a dobré konať. — Nech ho Pán Boh živí!

Jeden z prítomných.

Po zkuškach.

V našom kraji sa aj po ľudových školách ročne zkušky odbavujú a ponevác som aj ja po niektorých školách pri zkuške účasť vzal, chcem niečo o tomto prehovoriť, lebo však škola je základom nášho budúceho blahobytu a preto myslím, že nebudem na obťaž cteným čitateľom, keď voľačo z mojej skúsenosti opišem.

V jednej, pod horou ležiacej filiálnej obci, ktorá patrí ku vzdialenej farnosti, prišli sme na záverečnú zkušku. Pán školdozorca po úvodnej svojej reči oslovil prítomného pána kaplána, aby dietky z náboženstva zkušal, tento to aj s ochotou bez najmenej poznámky učinil; žiačkovia pekne odpovedali a tak prešlo sa na iné predmety, z ktorých dietky dosť dobrý prospech, primerane k učiteľovým vedomostiam, preukázaly, lebo musíme vedieť, že v chudobných a po stranách ležiacich obciach veru nemajú diplomovaných učiteľov a pritom v tejto obci škola od predošlých rokov bola zanedbaná a opustená, následkom čoho pán školdozorca aj pochvalu jak pánu kaplánovi tak aj pánu učiteľovi vyslovil. Po zkuške som hovoril, že veru pán kaplán si dal záležať a že nemusel ani chôdzu šanovať na túto filiálku, lebo deti pekne vedely z katechismusa odpovedať, dozaista musel pán kaplán aspoň dva razy cez týždeň do tej školy chodiť, lebo veď je práve pre tú filiálnu obec vydržovaný; to je veru pekne od neho, že sa tak unúval. Lež na moje veľké prekvapenie od tamejších obyvateľov dostal som tú odpoveď, že veru aj náboženstvo sám p. učiteľ učil, že pán kaplánko len 2, slovom dva razy bol v tej škole po celý školský rok, aj to len vtedy, keď prišiel ku nemocnému. Mne sa čelo zamračilo a myslil som si, nuž ale jako že ten pánik mohol sa tedy opozdžiť deti zkušat, chválu a uznanlivosť od pána školdozoreu do vrecka strčiť bez toho, žeby len najmenšie bol škrkol, že on nechodil do školy učiť. Nuž ale tak sa má vec, tedy pánu kaplánikovi sa do školy ťažilo chodiť, lež viem, že počas voľby aj dvarazy denne ta prifrčne

Šli sme do takej školy zas na zkušku, ktorá pred-

tým za dlhé roky v tom najlepšom chýre stála a do ktorej aj teraz taký učiteľ prišiel, ktorého volakedy aj v novinách zbožňovali, tým viac teda zvedavosťou fahani očakávali sme neobyčajný výsledok. Jako obyčajne, aj tu sa zkuška s náboženstvom započala, no tamejší pán farár je dávno známy ako dobrý katechet a priateľ detí, ktorý si do školy neleni prijsť, preto aj deti výborne znajú náboženstvo, veľmi krásne odpovedaly na otázky pána farárova; lež musím aj tu voľačo spomenúť (ja rád idem von s pravdou), o dákyh mravnopoučených rozprávočkach, ktoré na srdiečka útlých dietok veľký vplyv majú, nebolo ani chýru, keby si ten pán farár ešte aj toto osvojil, stál by ohľadom výučby skutočne vysoko. Pri tom všetkom chvála mu ale za tú jeho horlivosť.

Prejdime ale na iné predmety. Ale na ktoré, veď sme skoro nič nepočuli okrem náboženstva; pán učiteľ veru veľmi neustal; deti trochu čítaly po slovensky a trochu po maďarsky; 4 deti vypracovalo jeden počtový príklad na tabuli, ktorý im pán učiteľ už dvoma týždňami pred zkuškou diktoval a vypracoval (aj dnes ho mám), voľačo si poukazovali na mape tekovskej stolice a na mape Uhorska Dunaj a Karpáty a bolo po zkuške. Nuž o cvičení umu a reči ani chýru, veď tento predmet je v I., II. a III. triede hlavným predmetom, na základe tohoto sa zvykajú dietky ku správnej reči, ostriá pamäť, vtip, rozum a sošľachujú srdce, na základe tohoto predmetu nadobúdajú si dietky počiatky vedomostí zo všetkých iných predmetov; okolo tohoto predmetu krúti sa celá výučba ľudovej školy, bez tohoto predmetu nestojí výučba ani fajku tabaku, len pri tomto predmete môže ukázať učiteľ svoju schopnosť. Z knižočky dať sa deťom po lekcii naučiť, to vie aj Jano od kopyta prijdený. O dejepise, ústavopise, prírodopise, zvláste ale o hospodárstve, zdravotníctve a ovocinárstve tiež ani chýru, jo pravda maďarská reč tiež veľmi dobre išla, lebo sme počuli všetko spolu tri otázky, a veru horemenované predmety sú všetky nášmu ľudu nevyhnutne potrebné.

Pán učiteľ zaviedol síce do tejto školy jakési knižočky učebné, lež z tých veru deti nevedia zhola nič, lebo ani vedieť nemôžu, keď im obsah nemal kto najprv rozrobiť, a potom veď deti našich ľudových škôl sa veru málo z knihy učia, jak sa len z úst učiteľových nenučia, to aj pán farár vie dobre pochopiť a preto ani on knihu ku náboženstvu nepotreboval, lež učil z úst do úst, však aj predtým v tejto škole deti okrem slovenskej a maďarskej čítanky inú knihu nemaly a napriek tomu pokrok zo všetkého bol chvalitebný.

Niektó mi môže povedať, že sa to musí prebliadnuť lebo že školský rok krátko trval a pritom aj iné príčiny boly na prekážke, aby žiadúci pokrok bol docielený. Na to ja odpovedám, že tá výhovorka len pred tým obstojí, kto pomery tej školy nepozná. Školský rok aj inokedy nič dlhšie netrval; predošlý učiteľ pre organistské povinnosti viac času zmeškal, než teraz, škola zanedbaná nebola, ale v tom najlepšom položení bola odovzdaná, nič iné nebolo treba, jako tie vedomosti so žiakmi preopakovať, ktoré si predošlý rok nadobudli, vyjmúce prvej triedy, ktorá aj bez toho nevie zhola nič. Hlavu moju postavím, že keď načo súci učiteľ do tej školy len na dva týždne prijde, že zkušku s týma deťmi so všetkých predmetov chvalitebne prevedie.

Zadávanie otázok a držanie sa učiteľa bolo smiešne, tak jako u ktoréhokofvek kontárskeho učiteľa a mohol aj slepý zbadať, že to nenie jeho remeslom a že sa tento pán učiteľ málo učil výchovovedu (alebo nič), nuž ale darmo je — neučený majster, hotový kat. Prítom všetkom ale, bárs aj tá škola, ktorá predtým v tom

najlepšom chýre stála, je teraz už na psi tridsiatok obrátená, pán učiteľ pre jeho oddanosť je u istých pánov obľúbenou osobou a napriek tomu, že o dobrote učiteľskej ani pochopu, ani znaku niet, musí všetko dobre byť. Škoda, škoda školy! Ej darmo je to, nedá sa to odtajiť, že učiteľom bársko môže byť, lenže mnohí páni nehladia na hlavnú vec, lež na osobu, jak sa im osoba páci, aj vec je dobrá: jak ale osoba u nich milosti nenajde, neprospejú žiadne dobré vlastnosti učiteľské.

Diri.

Zasľobenie vo famílii arcikniežaťa Jozefa. Orleánske knieža Filip, nateraz blava francúzskej kráľovskej rodiny, ktorá si osobuje právo na francúzsky kráľovský trón, zasľúbil sa s arcikňažnou Máriou Dorotou, najstaršou dcérou arcikniežaťa Jozefa v Aléute. Oba sľúbenci sú si blízka rodina. Jako orleánske knieža Filip, tak i arcikňažna Maria Dorota sú vnúcatmi niekdajšieho francúzskeho kráľa Ludvíka Filipa, ktorého najstaršou dcérou je koburgská kňažna Klementína, matka arcikňažny Klodily, manželky arcikniežaťa Jozefa. Arcikňažna Maria Dorota narodila sa r. 1867 a orleánske knieža Filip, syn zomrelého parížskeho grófa r. 1869.

Prestúpil na katolícku vieru. Heinrich Lévy, bankovní direktor a statkár, jeden z ľudí poprednú rofu hrajúcich v peňažných záležitostiach v Budapešti, prestúpil so svojou manželkou a synovcom zo židovskej na katolícku vieru. Krst odbavoval rábsky biskup Zalka.

Ohavný skutok. Strašná, ohavná vražda a samovražda udala sa v noci dňa 13. júla v komárňanskej obci Udvard. Zamožný gazda Ján Bachl zavraždil svoju famíliu a potom sám seba pre nepatrné dedičstvo. Keď si jeho família spomenutého dňa políhala na nočný odpočinok, on napísal list pre udvardského rychtára a potom sa prichytil k strašnému činu zastrelil svoju manželku a 7 detí. Vzal dva ostro nabité revolyery a najprv dvakrát strelil na svoju manželku. Keď myslel, že táto už skonala, zastrelil svoje spiacie dve dcéry a jedného 10-ročného syna. Zo susednej chyže vybehol ta jeho 16-ročný syn a chcel oteovi vykrútiť z ruky revolver, ale otec strelil dvakrát na neho, ranil ho do tváre a na ruku. Jeden chlapec sa zachránil tak, že sa pred zbesilým otcom schoval pod posteľ a 12-ročné dievča za zachránilo tak, že sa zakrútilo do perín a guľa minulá cieľa. Jedno dievča sa chcelo útekom zachrániť, ale Bachl strelil za ňou a trafil ju do srdca. Po tomto zastrelil sám seba. Najstaršieho chlapca ošetrujú v nemocnici a je nádej ku jeho zachráneniu, manželka ešte žije, ale sotva podarí sa lekárskej vede udržať ju pri živote. Dosavád je päť mrtvol, oteova, jeho synov a dvoch dcér. Hovori sa, že Bachl spáchal svoj skutok v návale šílenosti.

Skočil so svätostefanskej veže. Zvláštnym spôsobom urobil koniec svojmu životu vo Viedni istý Egyd Leiss, 20-ročný mladík, ktorého otec je zámožným priemyselníkom. Skočil s ohrady veže vo výške asi 70 metrov na svätostefanskej veži dolu a mŕtvý padol na krov jednej kaplny. Toto bola prvá samovražda s veže chrámu svätostefanskeho.

Zriedkavy prípad. Vo Veľkom Michale jeden zámožný manželský pár, Jozef Schwarz a jeho manželka po dvadsaťročnom manželstve teraz po prvýraz očaká-

vali radostnú udalosť rodinnú. Schwarz povolal babu (pôrodnicu) a riekol jej, že dostane stovku jestli dieťa bude chlapec. Schwarzová porodila však dievča. Baba si pomohla k stovke tak, že zamenila dievča s chlapecom, ktorý sa v ten deň narodil jednej slúžke v obci. Avšak vec sa dákosí vyklúvala. Matka nechcela sa priznať podhodnému dieťaťu a tu vzali babu na otázku. Táto po krátkom tajiení priznala sa k hroznému skutku, lenže už bolo pozde. Slúžka, považujúc dievča za svoje, aby sa nezákonného dieťaťa zbavila, zadusila ho. Otec a matka razom boli pozbavení dieťaťa, ktoré cez dvadsať rokov očakávali. Slúžka dostala späť svoje dieťa, s ktorým spolu vrhli ju do väzenia, lenže to sotva ulaví bôf manželov. Baba rozumie sa, tiež očakáva svoj zaslúžený trest.

Hospodársky spolok v Nitre. Proti tomuto spolku s mnohých strán pozdvihli ponosu, že pri minule prevedených voľbách nehľadelo sa tak na hospodárske záujmy ako na — politické presvedčenie a hovori sa, že zasadnutia výboru podobajú sa viacej kňazskej konferencii. Ponevác sa voľba táto nie dľa stanov previedla, minister zaviedol v tejto záležitosti vyšetrovanie a poveril s ním podžupana nitrianskeho. Menovaný spolok ale usnesením dňa 9. júla proti tomuto nariadeniu zadal prosbu na ministerstvo hospodárstva, v ktorej žiada vypočutie spolku, bo udajne bol minister jednostranne informovaný.

Z pomsty usmrtený gróf. Grófa Štefana Sztárayho, kraj. vyslanca veľkobereznanskeho okresu, nad ranom dňa 13. t. m. v kaštieli vo Stáre z pomsty nejaký zlosyn zastrelil. Vrah strelil cez okno do spálne na spiacieho grófa a pokým výstrelom zobudení domáci prišli, gróf bol už mŕtvý. Na grófa už pred niekoľko rokami tiež bol niekto strelil, ale guľa minula cieľa. Vrah je dosavád neznámy.

Srútila sa veža. Strašné nešťastie stalo sa po tieto dni v satmárskej obci Hirip. Práve teraz postavená veža grécko-katolíckeho chrámu srútila sa s veľkým rachotom a okolo nej zamestnaných robotníkov pohrobila pod seba. Štyria skonali hneď a dvanásť ťažko ranených robotníkov odviezli do satmárskej nemocnice.

Odmalované banderium. Hlavnomestské umelecké kruhy zaoberajú sa myšlienkou, aby slávnostné banderium, ktoré tiahlo s korunou dňa 8. júna bolo zvečnené. Cheú totiž vymalovať veľký okružný obraz, ktorý by predstavoval pochod s korunou.

K OBVESELENIU.

Vzpomienka.

A.: Ej, priateľu, za mladi previedli sme mnoho hlúposti!

B.: Veru! A jak sa nemylim, v jeden deň sme sa oženili!

*

Pred súdom.

Predseda súdu (ku jednomu obžalovanému, ktorého súd práve oslobodil): Nádejem sa, že sa viac sem nedostanete.

Obžalovaný: Ďakujem za toto upozornenie! Poviem to žandárom!

*

Nie je prorok.

Anka: Janko môj, či ma ty budeš milovať aj po sobáší?

Janko: A si myslíš že som ja prorok.